

“Odlične vijesti iz Bruxellesa!” Tom je euforičnom konstatacijom Hrvatska radiotelevizija započela objavu odluke koju je Koordinacijski odbor Instrumenta za povezivanje Europe donio prošlog petka. Kako nam već danima tumače domaći mediji, Hrvatska je od Unije dobila čak 102 milijuna eura za važan strateški projekt izgradnje terminala za ukapljeni prirodni plin na otoku Krku, što je poklon koji istodobno pokazuje povjerenje Europe u domaće vlasti te njezinu dobronamjernost i velikodušnost prema manjim i siromašnijim članicama. Iako je spomenuti CEF formalno doista fond za ravnomjerni razvoj infrastrukture u Europi, posljednja odluka puno je više povezana s vanjskom nego s razvojnom politikom. Naime, LNG terminal na Krku ključni je infrastrukturni projekt za “jačanje energetske sigurnosti” Hrvatske i Europe. Iza te gorde sintagme krije se ideja postupne zamjene ruskog uvoznog plin onime iz Sjedinjenih Država ili drugih zemalja koje su sa zapadnim silama u boljim odnosima. Sigurnost u tom smislu nema nikakve veze s razvojnim planovima uspostave stabilne opskrbe plinom, već s vojno-geopolitičkim planovima smanjenja utjecaja koji Ruska Federacija može ostvarivati u Istočnoj Europi. Činjenica da je Hrvatska dobila čak trećinu ovogodišnjih sredstava CEF-a manje govori u povjerenju u Hrvatsku, a više o želji da se njezin teritorij iskoristi u konfliktima koji s njom imaju malo veze.

Naposljetku, projekt za Hrvatsku nosi više opasnosti nego prednosti. Za početak, Hrvatska sama mora financirati preostali trošak projekta čija je ukupna cijena, prema procjenama, oko 360 milijuna eura. Njena obala zatim mora sama podnijeti rizik eventualnih katastrofa ukoliko dođe do problema u tankerskom prijevozu ukapljenog plina namijenjenog dobrom dijelu Istočne Europe, što je ekonomski, ekološki, pa i sigurnosni problem o kojem se ovih dana jednoglasno šuti. Osim toga, iako je “energetska sigurnost” trenutno jedan od glavnih projekata Europske unije, i više je nego upitno postoji li volja da se dugoročno doista eliminira ruski plin s europskog tržišta.

Zemlje poput Njemačke upravo proširuju kapacitete za uvoz ruskog plina, pa bi ovaj ukapljeni američki po svemu sudeći bio namijenjen primarno Istoku. Ako cijeli plan ovisi o očekivanom kontinuitetu loših odnosa EU s Rusijom i dobrih s Amerikom, teško je ne primijetiti kako je taj kontinuitet posljednjih mjeseci i više nego upitan. Jednako je, prema stručnjacima, upitna i dugotrajna ekonomska isplativost eksploatacije američkih izvora iz škriljca za izvoz. Među svim tim prešućenim i uznemirujućim pitanjima u ovom vremenu euforije valja istaknuti još jedno: koliko će svoju cijenu za Hrvatsku podići Rusija, koja doista koristi plin kao “oružje”, kako bi nas kaznila za sudjelovanje u pokušaju eliminacije njihove infrastrukture iz tržišne utakmice?

izvor: bilten.org